

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gegužės 26 d.
(OR. en)

9608/23

SOC 329
EMPL 212
EDUC 168
ECOFIN 454

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	2023 m. Europos semestras – <i>Politiniai debatai</i> – <i>Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto atitinkamų pirmininkų pranešimas apie socialinės konvergencijos sistemos pagrindines gaires</i>

Rengiantis 2023 m. birželio 12 d. EPSCO tarybos posėdyje įvyksiantiems politiniams debatams, delegacijoms pridedamas pirmininkaujančios valstybės narės orientacinis pranešimas pirmiau nurodyta tema.

EPSCO taryba (užimtumas ir socialiniai reikalai)

2023 m. Europos semestras

1. 2023 m. Europos semestro pavasario dokumentų rinkinys

2023 m. semestro pavasario dokumentų rinkinyje akcentuojami svarbiausi Sąjungai ir jos valstybėms narėms kylantys iššūkiai visose keturiose konkurencingo tvarumo srityse: makroekonominio stabilumo, teisingumo, aplinkosauginio tvarumo ir našumo srityse, atsižvelgiant į socioekonominį kontekstą. Ekonomikos augimas Sąjungoje atrodo atsparus, o darbo rinka tebėra stipri, joje fiksuojamas istoriškai aukštas užimtumo lygis. Kartu vis dar esama didelio įgūdžių ir darbo jėgos trūkumo, kuris stabdo vis didesnio skaičiaus įmonių augimą, o tam tikrų gyventojų grupių, įskaitant moteris ir jaunimą, atveju tebėra užimtumo lygio skirtumų. Nors sumažėjo įtampa dėl energijos kainų ir šiek tiek sumažėjo bendroji infliacija, kainų spaudimui išnykti prireiks laiko, todėl jis toliau atsilieps namų ūkių perkamajai galiai, ypač mažas ir mažesnes vidutines pajamas gaunančių namų ūkiu atveju. Darbo užmokestis didėjo gerokai lėčiau nei infliacija, neskatindamas tolesnės infliacijos, bet dėl to gerokai sumažėjo realiosios darbuotojų pajamos, o tai atsiliepė jų perkamajai galiai.

Dabartinėmis didelių pragyvenimo išlaidų sąlygomis itin svarbu pašalinti tinkamų ir tvarių socialinės apsaugos ir įtraukties sistemų prieinamumo spragas, kad būtų sumažintas didelės infliacijos poveikis pažeidžiamiems asmenims, taip pat užtikrinti darbo užmokesčio raidą, kuri sušvelnintų perkamosios galios praradimą, ypač mažas pajams gaunantiems asmenims, kartu išsaugant užimtumą. Šiuo atžvilgiu svarbus vaidmuo tenka ir reguliariam minimaliojo darbo užmokesčio atnaujinimui. Tuo pat metu socialinės apsaugos ir įtraukties sistemose reikia išsaugoti paskatas dirbti ir aktyviai skatinti dalyvavimą darbo rinkoje ir integraciją. Visi šie elementai yra itin svarbūs norint užkirsti kelią skurdo rizikos ir nelygybės didėjimui.

Pavasario dokumentų rinkinyje skatinama nustatyti ne tik trumpalaikius prioritetus, bet ir spręsti labiau ilgalaikius uždavinius, be kita ko, didinti ES ekonomikos konkurencingumą ir atsparumą, taip pat sparčiai daryti pažangą žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos srityse. Norint paspartinti sąžiningą dvejopą pertvarką ir padėti įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį, itin svarbi yra Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP) ir kitas ES finansavimas, pavyzdžiui, sanglaudos politikos fondai. Šiuo metu atliekama ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų peržiūra suteikia galimybę spręsti klausimus, susijusius su energetiniu saugumu ir pramonės perėjimu prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, taip pat remti spartesnę darbo jėgos perkvalifikavimą įgyjant žaliajai pertvarkai aktualių įgūdžių, laikantis Tarybos rekomendacijos dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo ir ES žaliojo kurso pramonės plano.

2023 m. šalių ataskaitose nurodyta, kokių politikos veiksmų reikia imtis valstybių narių lygmeniu norint įveikti trumpalaikius ir struktūrinius iššūkius. Tai darant jose atidžiai apžvelgiama, kaip įgyvendinami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai, akcentuojama įgyvendinimo rizika ir vėlavimai, dėl kurių valstybės narės turi imtis veiksmų. Šalių ataskaitose įvertinama pažanga, padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant ES pagrindinio tikslo iki 2030 m. ir nacionalinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat Darnaus vystymosi tikslų (DVT). Remiantis šalių ataskaitų analize, Komisijos pasiūlymuose dėl 2023 m. konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų valstybėms narėms pateikiama gairių, kaip spręsti pagrindinius uždavinius, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami.

2. Socialinės konvergencijos sistema, kuri gali būti integruota į Europos semestrą

2021 m. spalio mėn. EPSCO tarybos posėdyje Belgija ir Ispanija pristatė iniciatyvą toliau stiprinti Europos semestro socialinį aspektą. 2022 m. sausio mėn. pirmininkavusi Prancūzija pavedė Užimtumo komitetui (EMCO) ir Socialinės apsaugos komitetui (SAK) iki 2022 m. vidurio parengti bendrą nuomonę, kad būtų galima atidžiau išnagrinėti galimą tokios iniciatyvos nustatymą ir veikimą. Nuomonėje¹ atsižvelgta į skirtingas valstybių narių nuomones ir aptarti tam tikri klausimai, susiję su tikslesne iniciatyvos forma ir veikimu. 2022 m. birželio mėn. EPSCO tarybos posėdyje įvyko politiniai debatai šia tema, kuriuose keli ministrai pareiškė pritariantys tam, kad būtų pradėtas bandomasis projektas iniciatyvai atidžiau išnagrinėti. Po to pirmininkavusi Čekija 2022 m. rugsėjo mėn. paprašė komitetų sudaryti jungtinę EMCO ir SAK *ad hoc* darbo grupę ir pradėti bandomąjį projektą.

2023 m. vasario mėn. pirmininkaujanti Švedija paprašė EMCO ir SAK informuoti Tarybą apie komitetų nuomonę dėl bandomojo projekto rezultatų ir spręsti pagrindinius klausimus, nustatytus 2022 m. birželio mėn. EMCO ir SAK nuomonėje. Tai apimtų tokius klausimus:

- tinkamas priemonės pavadinimas,
- atitinkamos terminijos apibrėžtys,
- priemonės veikimo būdas,
- kaip ji būtų integruota į Europos semestrą ir kokį poveikį darytų jo veikimui, be kita ko, kiek tai susiję su EPSCO tarybos vaidmeniu,
- jos pridėtinė vertė, palyginti su esamomis priemonėmis, ir
- galimas poveikis valstybėms narėms ir komitetams tenkančiai administracinei naštai.

¹ Dok. 9222/22.

Dėl galimų sąsajų su diskusijomis dėl platesnės Europos semestro ateities pirmininkaujanti valstybė narė paragino EMCO ir SAK paprašyti ECOFIN organų prisidėti.

Atsiliepdami į pirmininkaujančios valstybės narės prašymą, savo nuomones dėl socialinės konvergencijos sistemos nustatymo komitetai pateikė dokumente „*Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto pagrindinės gairės*“².

Remiantis pirmininkaujančios Švedijos pasiūlymu paprašyti ECOFIN organų prisidėti, 2023 m. gegužės 16 d. įvyko EMCO, SAK ir Ekonominės politikos komiteto (EPK) dialogas. EPK nuomonė apibendrinama EMCO ir SAK 2023 m. gegužės 25 d. laiške pirmininkaujančiai valstybei narei, kuriame, *inter alia*, raginama surengti bendrą techninio lygmens diskusiją dėl siūlomos sistemos. Gegužės 16 d. ECOFIN ministrai taip pat buvo informuoti apie vykstantį su socialinės konvergencijos sistema susijusį darbą.

Pirmininkaujanti Švedija ketina geriau išsiaiškinti paramos socialinės konvergencijos sistemos įtraukimui į Europos semestro procesą lygį nagrinėjant šį klausimą birželio mėn. EPSCO tarybos posėdyje vyksiančiuose politiniuose debatuose.

Ministrų prašoma pateikti savo nuomones šiais klausimais:

- *Ar, jūsų manymu, 2023 m. pavasario dokumentų rinkinyje teisingai nustatyti visi aktualūs iššūkiai ir politikos prioritetai, kurie priklauso EPSCO tarybos kompetencijai ir atrodo būtini dabartiniame socioekonominiame kontekste?*
- *Ar, atsižvelgdami į Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto atliktą nagrinėjimą, pritartumėte tam, kad įgyvendinant Europos semestrą aukštynkryptės konvergencijos stebėsena būtų stiprinama integruojant socialinės konvergencijos sistemą, kaip apibūdinta pagrindinėse gairėse?*
- *Ar pritartumėte idėjai, kad EPSCO taryba, remdamasi pagal naująją sistemą padarytomis išvadomis ir vykusiomis daugiašalėmis diskusijomis, kasmet patvirtintų Tarybos išvadas dėl socialinės konvergencijos Sąjungoje?*

² Dok. 9481/23.